

ด่วนที่สุด

ที่ อว (ปคร) ๐๒๑๓/๑๑๔๔

กวค. ๑
๒๐๒.ค.๖๕
14.50น.

สลด. (eMail)

ส่ง : กวค. ✓

รับที่ : ๕745/65

20 ม.ค. 2565 เวลา 14.30 น.

กระทรวงการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
ถ.พระรามที่ ๖ เขตราชเทวี กทม. ๑๐๔๐๐

๒๐ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐
เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว๔๒ ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี

๒. (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐

๓. รายงานประชุมคณะกรรมการบริหารการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green Economy : BCG Model) ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ วันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๔

๔. หนังสือสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่ นร ๑๑๑๔/๖๖๔๐ ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

ด้วยกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ขอเสนอเรื่อง (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ มาเพื่อคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่อง และการประชุมคณะกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) รวมทั้งสอดคล้อง/เป็นการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติในด้าน (๒) การสร้างรายได้และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน (๓) การศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (๔) การลดความเหลื่อมล้ำ และ (๕) การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายดอน ปรมัตถ์วินัย) กำกับการบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้เห็นชอบให้เสนอเรื่องดังกล่าวด้วยแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

๑.๑.๑ คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๓๒๕/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๓ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green Economy : BCG Model) และคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจ BCG Model โดยคณะกรรมการบริหารฯ มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) เป็นกรรมการและเลขานุการ ในส่วนของคณะกรรมการขับเคลื่อนฯ มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นประธาน และผู้อำนวยการ สวทช. เป็นกรรมการและเลขานุการ เพื่อบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนให้การขับเคลื่อนการพัฒนา BCG Model เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๑.๒ คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๔ เห็นชอบให้การขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green Economy : BCG Model) : โมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นวาระแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นต้นไป และให้คณะกรรมการบริหารการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ-เศรษฐกิจหมุนเวียน-เศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green Economy : BCG Model) พิจารณากำหนดและดำเนินแผนงาน/โครงการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

๑.๑.๓ สวทช. ในฐานะเลขานุการได้จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ ขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบการทำงานสำหรับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยแผนดังกล่าวได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจ สีเขียว (Bio-Circular-Green Economy : BCG Model) ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๔ และมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการเสนอร่างแผนฯ ดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

๑.๒ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้ดำเนินการขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการฯ ที่สำคัญ ดังนี้

๑.๒.๑ ตั้งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจ BCG จำนวน ๑๑ สาขา เพื่อเป็นกลไกประสานให้เกิดความเชื่อมโยงและเชื่อมประสานการทำงานระหว่างจุดภาคี (ภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา/สถาบันวิจัย และประชาชน) รวมถึงการพัฒนาโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการฯ เพิ่มเติม

๑.๒.๒ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ มีโครงการ Big Rock ที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผ่นดินเพื่อดำเนินโครงการภายใต้แผน BCG จำนวน ๑๓ โครงการ จำนวน ๔๖๓ ล้านบาท

๑.๒.๓ การขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการที่สำคัญ ดังนี้

(๑) การปรับแก้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ BCG ได้แก่

(๑.๑) ประกาศกฎกระทรวง กำหนดประเภท ชนิด และขนาดของโรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อแยกประเภทโรงงานอุตสาหกรรมชีวภาพออกจากประเภทเคมีภัณฑ์

(๑.๒) ระเบียบกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งว่าด้วยการปลูกและบำรุงป่าชายเลน สำหรับองค์กรหรือบุคคลภายนอก พ.ศ. ๒๕๖๔ และ ระเบียบกรมป่าไม้ว่าด้วยการแบ่งปันคาร์บอนเครดิตจากการปลูก บำรุง อนุรักษ์ และฟื้นฟูป่าในพื้นที่ป่าไม้ พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อแบ่งปันคาร์บอนเครดิต ร้อยละ ๕๐ สำหรับองค์กรหรือบุคคลภายนอกที่เข้าร่วมโครงการ

(๒) การส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ BCG สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนให้สิทธิประโยชน์เพื่อการส่งเสริมการลงทุนแก่กิจการ BCG มากกว่า ๕๐ ประเภท

(๓) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดตั้งคณะทำงานจัดทำแผนงานโครงการเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนเป็นการเฉพาะ เช่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อน BCG Model ด้านการเกษตร กระทรวงอุตสาหกรรม ตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green Economy : BCG Model) ของกระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพลังงาน ตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green Economy : BCG Model) ของกระทรวงพลังงาน

(๔) การสร้างการรับรู้เกี่ยวกับโมเดลเศรษฐกิจ BCG ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การจัดประชุมสัมมนา BCG : โมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน มีผู้ลงทะเบียนเข้าร่วมการประชุมมากกว่า ๑,๖๐๐ คน และมีผู้ชมการถ่ายทอดผ่านระบบออนไลน์อีกเป็นจำนวนมาก การจัดทำเว็บไซต์ (<https://www.bcg.in.th>) เพื่อเป็นแหล่งกลางสำหรับเผยแพร่ข้อมูลการดำเนินงานการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG ที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ การจัดทำสื่อประเภทต่าง ๆ เช่น ข่าว บทความ รายการโทรทัศน์ (The next คลื่นอนาคต ทางไทยพีบีเอส) อินโฟกราฟฟิก วิดีโอที่เกี่ยวข้องกับโมเดลเศรษฐกิจ BCG เช่น ขับเคลื่อนอุตสาหกรรมเมล็ดพันธุ์ภายใต้โมเดล BCG และสินค้าหลากหลายแวดลอมเพื่อทรัพยากรที่ยั่งยืน และคลิปสั้นเพื่อให้ความรู้ และชี้ให้เห็นผลของการประยุกต์ใช้โมเดล BCG ต่อสังคม

(๕) รวบรวมข้อมูลโครงการและงบประมาณของหน่วยงานภาครัฐด้วยการส่งแบบสำรวจไปยังกระทรวงต่าง ๆ ซึ่งเป็นคณะกรรมการภายใต้คณะกรรมการบริหารการพัฒนาเศรษฐกิจ BCG เสริมด้วยข้อมูลในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSOCR) และการลงทุนภาคเอกชนรวบรวมจากสถิติการออกบัตรให้การส่งเสริมการลงทุน ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน คาดว่าจะมีการลงทุนเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ BCG จำนวน ๑๙๒,๖๔๙ ล้านบาท โดยเป็นการลงทุนจากภาคเอกชนจำนวน ๑๔๒,๑๓๔ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๗๔ ส่วนที่เหลือเป็นการลงทุนโดยภาครัฐ ประกอบด้วย ๒ ส่วนที่สำคัญ คือ หน่วยงานภาครัฐคาดว่าจะมีการของบประมาณในการดำเนินการ จำนวน ๓๕,๕๗๙ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๘ (ได้รับการอนุมัติสำหรับปี พ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวน ๑๑,๓๗๙ ล้านบาท) และคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจ BCG Model จำนวน ๑๔,๙๓๖ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๘ (ได้รับการจัดสรรงบประมาณสำหรับปี พ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวน ๔๖๓ ล้านบาท) ทั้งนี้ มีความจำเป็นที่รัฐบาลต้องจัดสรรงบประมาณเพื่อการดำเนินโครงการที่บรรจุไว้แผนปฏิบัติการให้มีอัตราที่ใกล้เคียงมากที่สุดเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ได้จริง

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

(ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ เป็นแผนระดับ ๓ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ เรื่องแนวทางการเสนอแผนเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ที่กำหนดให้แผนระดับ ๓ เมื่อสภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพิจารณาเห็นชอบแล้ว ให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เนื่องจาก (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ เป็นการกำหนดกรอบในการทำงานสำหรับหน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงเป็นการเสนอแนวทางสำหรับการจัดสรรงบประมาณเพื่อให้การขับเคลื่อนวาระแห่งชาติในเรื่องดังกล่าวเกิดผลเป็นรูปธรรมโดยเร็วและยั่งยืน จึงจำเป็นต้องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาโดยด่วน

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

(ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒) มีสาระสำคัญโดยสรุป ดังนี้

๔.๑ วิสัยทัศน์ “เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ประชาชนมีรายได้ดี คุณภาพชีวิตดี รักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพให้มีคุณภาพที่ดี ด้วยการใช้ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม”

๔.๒ วัตถุประสงค์

๔.๒.๑ การอนุรักษ์ พันธุ์ จัดการการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพและวัฒนธรรม

๔.๒.๒ การสร้างคุณค่า (Value Chain) จากทรัพยากรชีวภาพและวัฒนธรรม

๔.๒.๓ การสร้างความสามารถในการพึ่งตนเอง

๔.๓ ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อน

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ : การสร้างความยั่งยืนของฐานทรัพยากร ความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรมด้วยการจัดสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ พันธุ์ และการใช้ประโยชน์ เน้นการนำความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ไปบริหารจัดการให้เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์เพื่อความยั่งยืนของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งเป็นทุนพื้นฐานต่อการพัฒนาเศรษฐกิจให้เติบโต เพื่อส่งต่อสู่คนรุ่นต่อไป รวมถึงส่งเสริมให้เกิดการปรับเปลี่ยนทัศนคติจากการมองว่า “Nature as Resource” เป็น “Nature as Source” ดังนั้น ธรรมชาติจึงไม่ใช่แค่เพียงทรัพยากรหรือปัจจัยการผลิตเท่านั้น แต่ธรรมชาติคือแหล่งกำเนิดของชีวิตและทุกสรรพสิ่งบนโลก เป็นพื้นฐานของความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์ ด้วยเหตุนี้ จึงต้องรักษาสมดุลระหว่างการมีอยู่และใช้ไป รวมถึงการนำกลับมาใช้ซ้ำตามหลักการหมุนเวียน

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : การพัฒนาชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งด้วยทุนทรัพยากร อัตลักษณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่ ใช้ศักยภาพของพื้นที่โดยการระเบิดจากภายใน เน้นการตอบสนองความต้องการในแต่ละพื้นที่เป็นอันดับแรก ควบคู่ไปกับการสร้างความเข้มแข็งในระดับพื้นที่ การดำรงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ รวมถึงการใช้ประโยชน์จากการใช้ประโยชน์จากความเข้มแข็งจากภายใน อันประกอบด้วย “ความหลากหลายทางชีวภาพ” “ความหลากหลายทางวัฒนธรรม” และ “ความเอื้อเพื่อเผ่าแม่” มาต่อยอดและยกระดับมูลค่าในห่วงโซ่การผลิตสินค้าและบริการให้มีมูลค่าสูงขึ้น ด้วยการใช้ความคิดสร้างสรรค์ เทคโนโลยีสมัยใหม่ รวมถึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่นำไปสู่การเดินหน้าไปด้วยกัน และไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง เป็นการเติบโตของทุกภาคส่วนไปพร้อม ๆ กัน เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงและพัฒนาได้อย่างทัดเทียมกันมากยิ่งขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ : การยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน เน้นการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการเดิม ให้สามารถเติบโตได้อย่างต่อเนื่องด้วยการนำความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมมายกระดับประสิทธิภาพการผลิต ลดความสูญเสียในกระบวนการผลิตให้เป็นศูนย์ การหมุนเวียนทรัพยากรกลับมาใช้ หรือการนำไปสร้างมูลค่าเพิ่มตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน ยกย่องมาตรฐานสู่การเป็นแหล่งผลิตและให้บริการที่มีคุณภาพ มีความปลอดภัย มีสุขอนามัยที่ดี ให้ความสำคัญกับระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มาตรฐานการผลิตที่ยั่งยืนเทียบเท่ามาตรฐานสากล รวมถึงการยกระดับผลิตผลิตภัณฑ์หรือบริการด้วยการใช้นวัตกรรมเข้มข้น เช่น ระบบการผลิตพืชระบบการผลิตพืชใน Plant factory การให้บริการด้านสุขภาพที่มีความแม่นยำสูง หรือการแพทย์เฉพาะบุคคล โดยมีเป้าหมายเพื่อเป็นผู้นำในการผลิตและการให้บริการทั้งในระดับประเทศและเวทีโลก ครอบคลุมอุตสาหกรรมสาขาต่าง ๆ ได้แก่ ๑) การเกษตรและอาหาร ๒) สุขภาพและการแพทย์ ๓) พลังงาน วัสดุ และเคมีชีวภาพ ๔) การท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และ ๕) เศรษฐกิจหมุนเวียน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : การเสริมสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก เน้นการสร้างภูมิคุ้มกัน และสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างเท่าทันเพื่อบรรเทาผลกระทบ รวมถึงเข้าถึงโอกาสจากการเปลี่ยนแปลงของบริบทโลกที่เกิดขึ้นได้รวดเร็วยิ่งขึ้น เป็นการปูทางสู่อนาคต เน้นการปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิต/บริการเพื่อตอบสนองต่อ

ความต้องการของตลาด รวมถึงสร้างการเติบโตอย่างมีคุณภาพ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพื่อนำไปสู่สังคมคาร์บอนต่ำ การพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับเศรษฐกิจ BCG ในอนาคต รวมถึงการวิจัย พัฒนาขั้นแนวหน้าเพื่อลดการพึ่งพาการนำเข้าเทคโนโลยีจากต่างประเทศ โดยมุ่งเน้น ๑) การยกระดับความสามารถของกำลังคนในสาขา BCG ๒) การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ๓) การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานทางด้านคุณภาพ และ ๔) การพัฒนาเทคโนโลยีขั้นแนวหน้า

โดยมีแนวทางการดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐ จำนวน ๔๒ แนวทาง สามารถสรุปได้เป็น ๑๓ มาตรการหลัก ดังนี้

- (๑) พัฒนาค้นคว้าข้อมูลดิจิทัลของทุนความหลากหลายทางชีวภาพ ทุนวัฒนธรรม และทุนทางปัญญา
- (๒) เพิ่มพูนทรัพยากรของชาติด้วยการผสมพลังของรัฐ เอกชน ชุมชน และหน่วยงานวิจัย
- (๓) พัฒนาระเบียงเศรษฐกิจ BCG โดยการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจในแต่ละภูมิภาค
- (๔) ปรับระบบการเกษตรสู่ประสิทธิภาพสูง มาตรฐานสูง และมูลค่าสูง
- (๕) พัฒนาคุณภาพและความปลอดภัยของอาหารริมทางและอาหารท้องถิ่น
- (๖) สร้างฐานเศรษฐกิจใหม่ด้วยการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าจากฐานชีวภาพให้มี
ขั้นนวัตกรรมที่สูงขึ้น
- (๗) สร้างตลาดเพื่อรองรับนวัตกรรมของสินค้าและบริการ BCG
- (๘) ส่งเสริมการท่องเที่ยวยั่งยืนและการท่องเที่ยวสีเขียว โดยการสร้างโมเดลการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ เช่น Happy Model
- (๙) ยกระดับสินค้าและบริการ BCG สู่มาตรฐานการผลิต
- (๑๐) ยกระดับมาตรฐานสินค้าและบริการ BCG สู่มาตรฐานสากล
- (๑๑) ส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น (Startup) การประกอบการรูปแบบใหม่บน
ฐานเศรษฐกิจ BCG
- (๑๒) สร้างและพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับเศรษฐกิจ BCG ในทุกระดับ
- (๑๓) เชื่อมโยงกับสากลในทุกมิติ ทั้งการพัฒนางานองค์ความรู้ การดึงดูดบุคลากร การค้า
และการลงทุน

๔.๔ กลไกการบริหารจัดการและการติดตามประเมินผล

๔.๔.๑ กลไกเชิงนโยบาย โดยคณะกรรมการบริหารการพัฒนาเศรษฐกิจ BCG

ทำหน้าที่กำหนดนโยบาย ผลักดันและขับเคลื่อนเชิงนโยบายในลักษณะเดียวกับคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เพื่อให้เกิดการบูรณาการในการทำงานที่เป็นเอกภาพและเป็นการดำเนินงานที่มุ่งไปสู่การบรรลุเป้าหมายเดียวกัน โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และมอบหมายให้ สวทช. ทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการฯ

๔.๔.๒ กลไกการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ

๑) คณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจ BCG Model จัดทำแผนงานการขับเคลื่อนตามนโยบายสู่การปฏิบัติ กำหนดกลไกส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ BCG การลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนากำลังคน การพัฒนาระบบนิเวศ การปรับแก้หรือพัฒนากฎหมาย และ/หรือมาตรการให้

เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ BCG รวมทั้งกำหนดระบบการติดตามและการประเมินผลที่มีความต่อเนื่อง โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมเป็นประธาน และมอบหมายให้ สวทช. ทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการฯ

๒) คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจ BCG Model สาขาเป้าหมาย ทำหน้าที่ติดตามผลการดำเนินงาน ศึกษา วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค รวมถึงโอกาสเพื่อนำไปพัฒนาเป็นนโยบาย ยุทธศาสตร์ กลไก และแนวทางการขับเคลื่อนเพื่อการเร่งรัดให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจ BCG และตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคต รวมถึงดำเนินการให้เกิดความเชื่อมโยงและเชื่อมประสานระหว่างหน่วยงานในจตุภาคีเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรม

๓) สำนักงานคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจ BCG ทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการฯ สร้างการรับรู้เกี่ยวกับโมเดลเศรษฐกิจ BCG ประสานความร่วมมือกับกระทรวงและภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการทำงานเชิงบูรณาการ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ จัดทำแผนการดำเนินงานรายปีแบบบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อนุกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจ BCG Model สาขาเป้าหมาย และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๔.๔.๓ แนวทางการติดตามประเมินผล

๑) คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจ BCG Model สาขาเป้าหมาย ทำหน้าที่ติดตามและรายงานผลการดำเนินงานรายสาขาเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการขับเคลื่อน BCG รายไตรมาส

๒) กำหนดระบบการติดตามและประเมินการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจ BCG ตั้งแต่ก่อนดำเนินโครงการ การประเมินระหว่างโครงการและเมื่อสิ้นสุดโครงการ

๓) ติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนทั้งในระดับ ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ ตามกรอบแผนงานที่กำหนดไว้ โดยบูรณาการกับระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ EMENSCR

๔) ติดตามการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม และสนับสนุนให้มีการสื่อสารข้อมูล การติดตามตรวจสอบและการสื่อสารสู่ผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

๕. เป้าหมาย/ตัวชี้วัด/ผลกระทบ

๕.๑ เพิ่มอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ ได้แก่ (๑) มูลค่า GDP ของเศรษฐกิจ BCG เพิ่มขึ้น ๑ ล้านล้านบาท จากปี พ.ศ. ๒๕๖๑ (๒) สัดส่วนผลิตภัณฑ์และบริการมูลค่าสูงเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ และ (๓) การเพิ่มขึ้นของรายได้ของเศรษฐกิจฐานรากไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐

๕.๒ ลดความเหลื่อมล้ำของสังคม ได้แก่ (๑) ลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ไม่น้อยกว่า ๑๐ ล้านคน (๒) จำนวนผู้ประสบปัญหาขาดแคลนอาหารและทุพโภชนาการต่ำกว่าร้อยละ ๕ (๓) จำนวนผู้เข้าถึงยาเวชภัณฑ์และเครื่องมือแพทย์ราคาแพงได้ แม้ในภาวะวิกฤตได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๓ แสนคน และ (๔) จำนวนชุมชนมีความสามารถในการพึ่งพาตนเองด้านพลังงานเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐

๕.๓ สร้างความยั่งยืนของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ (๑) ลดการใช้ทรัพยากรลง ๑ ใน ๔ จากปัจจุบัน (๒) ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐-๒๕ ในปี พ.ศ. ๒๕๗๓ เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. ๒๕๔๘ และ (๓) เพิ่มพื้นที่ป่าไม่น้อยกว่า ๓.๒ ล้านไร่

๕.๔ การพึ่งพาตนเอง ได้แก่ (๑) จำนวนผู้ที่ได้รับการพัฒนาให้มีทักษะที่สูงขึ้นไม่น้อยกว่า ๑ ล้านคน (๒) จำนวนสตาร์ทอัพและผู้ประกอบการที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับ BCG ๑,๐๐๐ ราย (๓) ดุลการชำระเงินทางเทคโนโลยีขาดดุลลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ (ลดลง ๘.๘ หมื่นล้านบาท) และ (๔) การนำเข้าผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์และสุขภาพลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ (ลดลง ๒ หมื่นล้านบาท)

๖. งบประมาณ

กรอบวงเงินงบประมาณในการดำเนินการตาม (ร่าง) แผนปฏิบัติการฯ รวม ๔๐,๙๗๒.๖ ล้านบาท โดยมีรายละเอียด ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

ยุทธศาสตร์ \ ปี	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	รวม
ยุทธศาสตร์ที่ ๑	๖๔.๐	๔๖๕.๐	๔๖๕.๐	๔๗๕.๐	๔๑๑.๐	๔๑๐.๐	๒,๒๙๐.๐
ยุทธศาสตร์ที่ ๒	๒๑๐.๕	๓๒๗.๕	๓๔๘.๕	๓๙๓.๕	๓๔๓.๕	๑๙๖.๕	๑,๘๒๐.๐
ยุทธศาสตร์ที่ ๓	๖,๗๔๐.๕	๕,๗๖๒.๑	๘,๐๒๕.๙	๕,๐๓๐.๗	๔,๒๑๓.๓	๓,๕๒๙.๐	๓๓,๓๐๑.๐
ยุทธศาสตร์ที่ ๔	๗๓๓.๒	๖๓๓.๓	๖๙๓.๓	๖๙๓.๓	๓๙๐.๓	๓๘๕.๓	๓,๒๒๓.๕
งบดำเนินงาน	๑๐.๐	๖๐.๕	๖๒.๔	๖๖.๗	๗๑.๐	๗๗.๕	๓๔๘.๑
รวม	๗,๗๕๘.๒	๗,๒๘๘.๔	๙,๕๙๕.๑	๖,๖๕๙.๒	๕,๔๒๙.๑	๔,๕๙๘.๓	๔๐,๙๗๒.๖

๗. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๗.๑ คณะกรรมการการบริหารการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green Economy : BCG Model) ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ มีมติเห็นชอบแผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ พร้อมทั้งให้บรรจุ ๑๓ มาตรการไว้เป็นส่วนหนึ่งของแผนปฏิบัติการฯ และปรับแผนที่น่าทางโดยให้วาระระยะที่ ๑ และ ๒ เข้าไว้ด้วยกันเพื่อให้การดำเนินงานสามารถเก็บเกี่ยวพร้อมกันได้ ในระยะถัดไปคือระยะของการขยายผล ทั้งนี้ให้ทุกระยะเริ่มดำเนินการพร้อมกันโดยเกิดสัมฤทธิ์ผลในระยะต่างกันและนำเสนอคณะรัฐมนตรี (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓)

๗.๒ สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้พิจารณา (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ แล้วเมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๖๔ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๔) มีมติเห็นชอบในหลักการ โดยมีความเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

๗.๒.๑ การพัฒนากำลังคนด้าน BCG ควรมุ่งเน้นการสร้างองค์ความรู้ในระดับพื้นที่ อาทิ องค์กรส่วนท้องถิ่น ราษฎรชาวบ้าน และสถาบันการศึกษาต่างๆ เพื่อให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และเป็นจุดเชื่อมโยงสร้างความรู้ ความเข้าใจของ BCG ไปสู่ประชาชนในวงกว้าง ส่งผลให้การขับเคลื่อนเกิดขึ้นได้จริงในระดับพื้นที่ อีกทั้งสามารถสร้างแรงจูงใจในการร่วมรักษาและรับผิดชอบทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่น

๗.๒.๒ การจัดลำดับความสำคัญโครงการขับเคลื่อนแผน BCG เพื่อผลักดันให้บรรลุผลตามแผนได้เป็นรูปธรรม และควรเชื่อมโยงแผนฉบับนี้กับแผนงานอื่นที่มีอยู่เดิมของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อจูงใจให้เกิดการบูรณาการความร่วมมือขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG อาทิ การเชื่อมโยงกับแผนการบริหารจัดการน้ำ ซึ่งกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมมีหน่วยงานภายใต้สังกัดที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) (สทอภ.) และ สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) (สสน.) เป็นต้น เพื่อร่วมแก้ปัญหาด้านอุทกภัยและการบริหารจัดการน้ำเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ BCG

๗.๒.๓ อาจพิจารณาให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เป็นเลขานุการร่วมกับกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อให้การดำเนินงานขับเคลื่อนแผนมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น เนื่องจาก สศช. มีบทบาทหลักในการกำหนดนโยบาย

พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในภาพรวมของประเทศ และเป็นศูนย์กลางการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน รวมถึงควรจัดตั้งกลไกที่มีหน้าที่ในการขับเคลื่อนแผน เพื่อเชื่อมโยงการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดอย่างเป็นระบบ และสามารถกำกับ/ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานโครงการต่างๆ ได้อย่างต่อเนื่อง

๗.๒.๔ ควรมุ่งเน้น “การเชื่อมโยง” ประเทศไทยกับห่วงโซ่มูลค่าในภูมิภาคแทนการตั้งเป้าหมายให้ประเทศไทยเป็น “ศูนย์กลาง” อาทิ การเป็นศูนย์กลางการแพทย์ (Medical Hub) แห่งเอเชีย และการเป็นศูนย์กลางไบโอรีไฟเนอรีแห่งอาเซียน เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทในปัจจุบันที่ทุกประเทศทั่วโลกต่างเชื่อมโยงการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันบนฐานของการแบ่งปันผลประโยชน์ร่วมกัน (win-win situation) อีกทั้งเพื่อเป็นการสะท้อนการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกในภูมิภาค

๗.๒.๕ การปรับชื่อยุทธศาสตร์ที่ ๑ “การสร้างความยั่งยืนของฐานทรัพยากร ความหลากหลายทางชีวภาพ และวัฒนธรรมด้วยการจัดสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์” เป็น “การสร้างความยั่งยืนของฐานทรัพยากร ความหลากหลายทางชีวภาพ และวัฒนธรรมด้วยการจัดสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ ปันฟู และการใช้ประโยชน์” เพื่อสะท้อนถึงเป้าหมายของยุทธศาสตร์และเน้นย้ำความสำคัญของการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

๗.๒.๖ ข้อเสนอแนะต่อแนวทางการดำเนินงานเพื่อการขับเคลื่อนการพัฒนาในสาขาเป้าหมาย อาทิ

๑) สาขาเศรษฐกิจหมุนเวียน ควรเพิ่มเติมแนวทางการดำเนินการหรือโครงการที่ส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในระดับประชาชนฐานรากเพื่อสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของเศรษฐกิจหมุนเวียนในชีวิตประจำวัน อาทิ การส่งเสริมการใช้ซ้ำและแลกเปลี่ยนสิ่งของเหลือใช้ผ่านตลาดขายของเก่า และโรงรับจำนำ

๒) สาขาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ควรเพิ่มเติมการสนับสนุนและส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในรูปแบบของ Digital Content ผ่านสื่อบันเทิงต่าง ๆ เพื่อประชาสัมพันธ์ความเป็นไทยให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น เช่นเดียวกับสื่อของเกาหลีใต้ จีน และไต้หวันที่สามารถนำเสนอวัฒนธรรมของประเทศตนเองผ่านสื่อรูปแบบต่าง ๆ จนเป็นที่รู้จักไปทั่วโลก

๗.๓ สวทช. ได้ดำเนินการปรับปรุงแผนปฏิบัติการฯ ให้สอดคล้องกับความเห็นข้างต้น ดังนี้

๗.๓.๑ การพัฒนากำลังคนเพิ่มเติมการให้ความสำคัญในการสร้างองค์ความรู้และการสร้างความเข้าใจแนวคิด BCG ไปสู่ประชาชนวงกว้าง

๗.๓.๒ การเชื่อมโยงกับแผนฉบับนี้กับแผนงานอื่นที่มีอยู่เดิมของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อจูงใจให้เกิดให้เกิดการบูรณาการความร่วมมือขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG อาทิ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

๗.๓.๓ การจัดตั้งกลไกการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฯ ในรูปแบบของสำนักงานคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจ BCG เพื่อเชื่อมโยงการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดอย่างเป็นระบบ และสามารถกำกับ/ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง

๗.๓.๔ เพิ่มความสำคัญของการเชื่อมโยงกับห่วงโซ่มูลค่าเพื่อการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกในภูมิภาคและโลก

๗.๓.๕ กำหนดชื่อยุทธศาสตร์ที่ ๑ เป็น “การสร้างความยั่งยืนของฐานทรัพยากร ความหลากหลายทางชีวภาพ และวัฒนธรรมด้วยการจัดสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ ปันฟู และการใช้ประโยชน์”

๗.๓.๖ ได้เพิ่มเติมกิจกรรมที่ส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในระดับประชาชนฐานรากและการสนับสนุนและส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในรูปแบบของ Digital Content ผ่านสื่อบันเทิงต่าง ๆ

๘. ข้อเสนอของส่วนราชการ

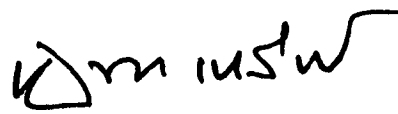
กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ดังนี้

๘.๑ เห็นชอบ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐

๘.๒ เห็นชอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำแผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐ ไปดำเนินการตามขั้นตอนที่เกี่ยวข้องต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายเอนก เหล่าธรรมทัศน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการบริหารการพัฒนาเศรษฐกิจ BCG Model

โทรศัพท์ ๐ ๒๕๖๔ ๗๐๐๐ ต่อ ๓๓๘๕ หรือ ๐๘๑ ๘๖๙ ๕๙๐๐ (วัชริน มีรอด)

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ watcharin@biotec.or.th